

LearnEnglish Family

vui học
cùng con!

Trẻ học tiếng Anh như thế nào?

Trẻ nhỏ học tiếng Anh như thế nào?

Trẻ nhỏ là những người tiếp thụ ngôn ngữ một cách tự nhiên. Khác với người lớn, các em tiếp nhận ngôn ngữ mà không nhận thức được rằng mình đang học ngôn ngữ đó. Các em có khả năng bắt chước cách phát âm và tự mình tìm ra các quy tắc. Chỉ có những người học tiếng Anh một cách bài bản thông qua những quyển sách ngữ pháp khi đã nhiều tuổi mới cảm thấy việc học nói bằng tiếng Anh thật là khó chứ với trẻ thì không như vậy.

Lợi ích của việc bắt đầu học tiếng Anh từ sớm

- Trẻ nhỏ vẫn đang vận dụng những chiến lược học ngôn ngữ có tính bẩm sinh của riêng các em vào việc tiếp nhận tiếng mẹ đẻ và sẽ sớm nhận thấy rằng các em cũng có thể áp dụng những chiến lược này vào việc học tiếng Anh.
- Trẻ nhỏ có thời gian học ngôn ngữ thông qua những hoạt động giống như trò chơi. Các em học ngôn ngữ thông qua việc tham gia vào hoạt động có sự tham gia của người lớn. Trước tiên các em sẽ tìm ra ý nghĩa của hoạt động đó rồi tìm ra nghĩa của ngôn ngữ mà người lớn sử dụng.
- Những em có cơ hội học một ngôn ngữ khác ngoài tiếng mẹ đẻ khi các em còn nhỏ sẽ sử dụng những chiến lược học ngôn ngữ bẩm sinh tương tự suốt cuộc đời các em khi học thêm những ngôn ngữ khác. Học ngôn ngữ thứ ba, thứ tư hay nhiều hơn thế dễ dàng hơn là học ngôn ngữ thứ hai.
- Dường như những trẻ nhỏ tiếp thụ ngôn ngữ một cách tự nhiên thay vì học một cách có ý thức như cách mà những đứa trẻ lớn hơn và người lớn vẫn làm, có khả năng phát âm và cảm thụ ngôn ngữ và văn hóa tốt hơn. Khi những đứa trẻ mới chỉ biết nói một thứ tiếng đến tuổi dậy thì và có khả năng tự ý thức hơn về bản thân, khả năng tiếp nhận ngôn ngữ một cách tự nhiên của các em biến mất và các em cảm thấy không có cách nào khác là phải học tiếng Anh một cách có ý thức thông qua những chương trình học ngữ pháp. Độ tuổi diễn ra sự thay đổi này tùy thuộc rất nhiều vào mức độ phát triển của từng trẻ cũng như kỳ vọng của xã hội nơi các em sống.

Các giai đoạn của quá trình học tiếng Anh

Khả năng nói thường xuất hiện một cách tự nhiên sớm hơn khả năng đọc và viết.

- **Giai đoạn im lặng**

Có một giai đoạn gọi là “giai đoạn im lặng” khi trẻ học tiếng mẹ đẻ. Đó là khi các em quan sát, lắng nghe và có thể giao tiếp thông qua những biểu hiện trên khuôn mặt hay cử chỉ trước khi các em bắt đầu nói. Khi trẻ học tiếng Anh, cũng sẽ có một “giai đoạn im lặng” tương tự như thế diễn ra khi mà trẻ có thể giao tiếp và hiểu trước cả khi các em thực sự nói được một từ tiếng Anh nào đó. Trong suốt giai đoạn này, cha mẹ không nên bắt trẻ nói chuyện với mình bằng việc bắt các em nhắc lại các từ. Các cuộc hội thoại chỉ nên diễn ra một chiều, nghĩa là cha mẹ nói chuyện để trẻ có cơ hội học tiếng. Khi cha mẹ trò chuyện bằng thứ ngôn ngữ đơn giản (điều chỉnh theo ngôn ngữ của trẻ) để kích thích việc học ngoại ngữ ở trẻ, các em có thể sử dụng nhiều chiến lược ngôn ngữ mà các em vẫn sử dụng khi học tiếng mẹ đẻ.

- **Giai đoạn bắt đầu nói**

Sau một thời gian, tùy thuộc vào tần suất các buổi học tiếng Anh mà trẻ (thường thì các bé gái tỏ ra nhanh hơn các bé trai) bắt đầu nói những từ đơn giản ('con mèo', 'ngôi nhà') hay những cụm từ ngắn gọn giao tiếp ('Cái gì kia?', 'Đó là quyển sách của con', 'Con không thể', 'Đó là cái ô tô', 'Đã đến lúc về nhà') hay những câu mà người lớn không ngờ tới. Trẻ đã ghi nhớ các từ và cụm từ đó, bắt chước cách phát âm chúng một cách chính xác mà không biết rằng một vài trong số chúng do nhiều từ cấu thành. Giai đoạn này sẽ kéo dài thêm một thời gian nữa cho đến khi trẻ học được nhiều từ hơn và dùng chúng như một cách nhanh nhất để giao tiếp trước khi các em sẵn sàng tạo nên những cụm từ của riêng các em.

- **Xây dựng vốn tiếng Anh**

Trẻ dần dần tạo nên các cụm từ riêng bằng việc thêm vào một từ đã được các em ghi nhớ những từ có trong vốn từ vựng của các em ('một con chó', 'một con chó nâu', 'một con chó nâu đen') hay thay từ trong các cụm từ đã học được ('Đó là cái ghế của con', 'Đã đến lúc chơi'). Trẻ có khả năng tạo nên những câu tiếng Anh hoàn chỉnh sớm hay muộn phụ thuộc vào số lần các em được tiếp xúc với ngôn ngữ này và chất lượng của những lần tiếp xúc đó.

Hiểu

Hiểu được ngôn ngữ luôn luôn tuyệt vời hơn cả việc nói được ngôn ngữ đó và chúng ta không nên đánh giá thấp khả năng hiểu ngôn ngữ của trẻ vì các em đã quen với việc hiểu được tiếng mẹ đẻ dựa trên nhiều gợi ý khác nhau trong văn cảnh. Trẻ có thể chưa hiểu hết những gì các em nghe được ở tiếng mẹ đẻ nhưng các em có thể nắm được ý chính – nghĩa là các em hiểu được một vài từ quan trọng và đoán nghĩa của những từ còn lại dựa vào những gợi ý trong văn cảnh. Được sự khuyến khích của người lớn các em sẽ sớm vận dụng những kỹ năng hiểu ý chính này vào việc hiểu được các từ ngữ trong tiếng Anh.

Bực bội

Sau khi đã vượt qua cảm giác lạ lẫm ban đầu của những bài học tiếng Anh, một số trẻ nhất là các bé trai trở nên bực bội vì các em không thể diễn đạt được suy nghĩ của mình bằng tiếng Anh. Một số trẻ khác thì muốn nhanh chóng có thể nói được bằng tiếng Anh như khi các em học tiếng mẹ đẻ. Chúng ta có thể giúp trẻ vượt qua cảm giác bực dọc này bằng việc dạy cho các em những thứ như 'Con có thể đếm được đến 12 bằng tiếng Anh' hay những câu thơ đơn giản được tạo nên từ những cụm từ có sẵn.

Mắc lỗi

Chúng ta không nên nói với trẻ rằng các em vừa mắc lỗi vì trẻ sẽ cụt hứng nếu chúng ta sửa lỗi cho trẻ. Mắc lỗi là một phần của quá trình phát hiện ra những quy tắc ngữ pháp trong tiếng Anh hoặc có thể chỉ là các em mắc một lỗi phát âm nào đó mà thôi. Chẳng hạn, 'I goed' sẽ sớm được sửa thành 'went' nếu trẻ nghe người lớn nhắc lại 'yes, you went', hay khi người lớn nghe thấy trẻ nói 'zee bus' và họ sẽ nhắc lại là 'the bus'. Cũng giống như học tiếng mẹ đẻ, một khi trẻ có cơ hội nghe người lớn nhắc lại cho đúng những từ mà các em đọc sai, lúc nào đó các em sẽ tự sửa lỗi sai của mình.

Những khác biệt về giới tính

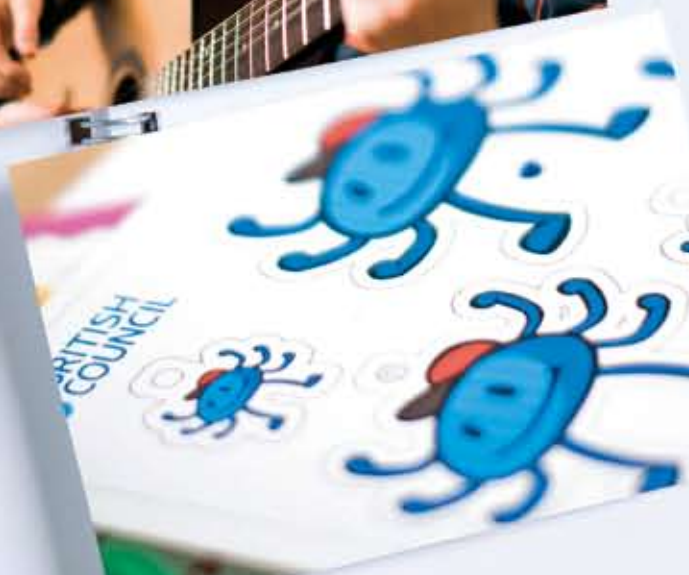
Não của các bé trai phát triển khác với não của các bé gái và điều này ảnh hưởng đến việc học và sử dụng ngôn ngữ của các em. Đôi khi trong những lớp học có cả bé trai lẫn bé gái, các bé trai thường bị lép vế trước các bé gái về khả năng sử dụng ngôn ngữ bẩm sinh. Để các bé trai có thể phát huy khả năng của mình, chúng ta cần dạy các em theo cách khác với các bé gái và cũng không nên so sánh thành tích của các em với các bé gái.

Môi trường học ngôn ngữ

Việc học tiếng Anh sẽ trở nên khó khăn hơn với trẻ nhỏ nếu chúng ta không có cách dạy thích hợp kèm theo sự ủng hộ của cha mẹ thông qua kỹ thuật dùng ngôn ngữ đơn giản (điều chỉnh theo ngôn ngữ của trẻ).

- Trẻ cần có được cảm giác an toàn và biết được vì sao các em cần sử dụng tiếng Anh.
- Các hoạt động học phải gắn với các hoạt động thú vị hàng ngày quen thuộc với trẻ như đọc chung một quyển truyện tranh bằng tiếng Anh, đọc một câu thơ bằng tiếng Anh hay ăn quà "theo kiểu Anh".
- Khi trẻ tham gia vào các hoạt động học, người lớn nên tường thuật tại chỗ những gì đang diễn ra và nói chuyện với trẻ bằng thứ ngôn ngữ đơn giản phù hợp với trẻ.
- Các bài học tiếng Anh nên thú vị và tập trung vào những khái niệm mà trẻ đã hiểu trong tiếng mẹ đẻ. Theo đó trẻ không phải học hai thứ cùng một lúc, một khái niệm mới và một ngôn ngữ mới, mà chỉ đơn giản là học tiếng Anh để nói về những thứ gì đã quen thuộc với trẻ.
- Nếu điều kiện cho phép thì nên có thêm những đồ vật cụ thể để giúp trẻ hiểu nhanh hơn và tăng hứng thú cho trẻ khi tham gia vào các hoạt động học.

Học đọc

Những trẻ đã có thể đọc được bằng tiếng mẹ đẻ rồi thì thường sẽ muốn học đọc bằng tiếng Anh. Các em đã biết cách giải mã các từ trong tiếng mẹ đẻ để hiểu nghĩa các từ đó trong văn cảnh và nếu không được ai giúp thì có thể sẽ tự áp dụng những kỹ năng giải mã từ trong tiếng mẹ đẻ sang tiếng Anh và cuối cùng là đọc văn bản tiếng Anh bằng giọng điệu của tiếng mẹ đẻ.

Trước khi trẻ có thể giải mã được tiếng Anh, các em cần biết được tên và cách phát âm của 26 ký tự trong bảng chữ cái tiếng Anh. Vì tiếng Anh có 26 chữ cái nhưng bình quân lại có tới 44 âm (theo tiếng Anh chuẩn) nên tốt hơn là chúng ta nên đợi cho đến khi trẻ có nhiều kinh nghiệm hơn trong việc sử dụng và đọc bằng tiếng Anh mới dạy cho các em những âm còn lại.

Việc đọc bằng tiếng Anh sẽ dễ dàng hơn với trẻ nếu trẻ đã biết chút ít về ngôn ngữ này. Nhiều trẻ sau khi đã đọc chung một số truyện tranh với người lớn hay học một vài bài thơ đã có thể tự đọc được bằng tiếng Anh vì các em dường như đã lưu giữ ngôn ngữ này trong đầu. Đọc những gì các em học thuộc lòng là một bước quan trọng trong việc học đọc vì nó đem lại cho trẻ cơ hội tự giải mã những từ đơn giản trong tiếng Anh. Một khi trẻ đã đọc được một lượng từ nhất định các em sẽ cảm thấy tự tin và sẵn sàng cho một phương pháp dạy học có tính tổ chức hơn.

Sự ủng hộ của cha mẹ

Trẻ cần có cảm giác rằng các em đang tiến bộ. Các em cần liên tục được khuyến khích và khen ngợi khi các em đạt kết quả tốt vì bất kỳ một thành công nào cũng sẽ là động lực thúc đẩy trẻ. Cha mẹ giữ vị trí quan trọng trong việc động viên và giúp đỡ trẻ trong việc học, thậm chí ngay cả khi họ chỉ nắm được những kiến thức tiếng Anh cơ bản và cũng đang học cùng với trẻ. Bằng việc chia sẻ với trẻ những kinh nghiệm học tiếng, cha mẹ không chỉ có thể giúp trẻ vận dụng ngôn ngữ học được và gắn các hoạt động học vào cuộc sống gia đình mà còn có thể tác động đến thái độ của trẻ đối với việc học ngôn ngữ và những nền văn hóa khác. Người ta thừa nhận rằng đến khi trẻ được tám hay chín tuổi phần lớn quan điểm sống của trẻ đã được hình thành.

www.britishcouncil.org/parents

Đây là một trong các cuốn sách do Hội đồng Anh xuất bản nhằm trợ giúp phụ huynh.
Được viết bởi Opal Dunn, tác giả và đồng thời là Chuyên Gia Tư Vấn Giáo Dục tại Vương quốc Anh.

© **British Council 2008**

Hội đồng Anh là một tổ chức phát triển văn hóa và giáo dục của Vương quốc Anh

Đăng ký như một tổ chức từ thiện số 209131 tại Anh và xứ Wales và số SC037733 tại Scotland.